

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Державного університету

«Житомирська політехніка»

д.н., проф. В.В. Євдокимов

« 06 » 2023 року

ВИСНОВОК

Про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Макуріна Андрія Андрійовича на тему «Розвиток теорії та методології бухгалтерського обліку та контролю операцій з криптовалютами», поданої на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності) від 16 червня 2023 р.

Головуючий: проф. С.Ф. Легенчук

Секретар: Д.О. Селецька

Присутні:

Члени кафедри інформаційних систем в управлінні та обліку:

д.е.н., проф. Жиглей І.В.;

д.е.н., проф. Замула І.В.;

д.е.н., проф. Лаговська О.А.;

д.е.н., проф. Легенчук С.Ф.;

д.е.н., проф. Чижевська Л.В.;

к.е.н., доц. Городиський М.П.;

к.е.н., доц. Грабчук І.Л.;

к.е.н., доц. Лайчук С.М.;

к.е.н., доц. Назаренко Т.П.;

к.е.н., доц. Поліщук І.Р.;

д.філос. Захаров Д.М.

Учасники засідання: Макурін А.А.

Всього присутніх – 11 чол.

Науковий рівень дисертаційної роботи Макуріна Андрія Андрійовича на тему «Розвиток теорії та методології бухгалтерського обліку та контролю операцій з криптовалютами» відповідає вимогам «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук», а також науковому паспорту спеціальності 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності).

Робота містить нові положення і практичні розробки, які в сукупності вирішують наукову проблему, що полягає у розвитку теоретико-методологічних та організаційних засад бухгалтерського обліку та контролю операцій з криптовалютами.

Актуальність теми дослідження. Криптовалюти є поняттям, яке протягом останніх років все частіше зустрічається в діяльності суб'єктів господарювання. Навколо них формуються ринки, з ними проводяться транзакції, в них інвестують та їх інвестують в інші об'єкти. Вочевидь, оскільки учасниками правовідносин щодо цього феномену є все більша й більша кількість суб'єктів права, а також враховуючи розмір реального капіталу, який пов'язаний з віртуальними активами, надзвичайно актуальним є удосконалення теорії, методології, організації бухгалтерського обліку операцій з криптовалютами, оподаткування таких операцій, а також, відповідно, їх внутрішнього та державного контролю.

Україна знаходиться на четвертій позиції у світі в рейтингу глобального індексу сприйняття криптоактивів, йдеться в дослідженні американської аналітичної компанії Chainalysis, опублікованому в серпні 2021 року. За цим показником наша країна випереджає США та Китай, які в рейтингу посідають восьме та 13 місця відповідно. В Україні - найбільший обсяг транзакцій з криптоактивами серед учасників ринку у світі. А ще ми в топ-10 країн з найбільшим заробітком на біткоїні у 2020 році. Щоденно в Україні обертається криптовалют (або віртуальних активів) на 1 млрд грн.

Дана актуальність підтверджується й законодавчими тенденціями – підготовкою ЗУ «Про віртуальні активи», який наразі ще не прийнято, але

жваво обговорюється, адже розрахунки даними активами потребують узгодження в правовому полі.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами.

Дисертаційна робота виконана відповідно до плану науково-дослідних тем кафедри міжнародних відносин і аудиту, які здійснювались відповідно до планів науково-дослідних робіт Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», а саме:

– «Теоретичні аспекти здійснення обліку віртуальних грошових коштів» (№ держреєстрації 0110U103132);

– «Проблеми обліку і оподаткування в Україні та шляхи їх вирішення» (№ держреєстрації 0117U001140).

Наукову новизну отриманих результатів представлено науковими положеннями, які розвивають теоретико-методологічні засади бухгалтерського обліку:

вперше запропоновано:

- теоретико-методологічний підхід до переоцінки криптовалюти: з використанням запропонованої атрибутивної вартості, яка враховує ставку оподаткування за операцією – на момент відчуження; з відображенням за справедливою вартістю – на дату балансу (з відображенням різниці на рахунках 740 «Дохід від зміни вартості фінансових інструментів» та 970 «Витрати від зміни вартості фінансових інструментів»). Урахування цих пропозицій дозволить підвищити достовірність показників фінансової звітності та сприятиме зменшенню ризиків ухвалення управлінських рішень на її основі; (п. 2.2, 3.1)

- математичну модель прогнозування курсу криптовалют, яка враховує такі фактори, як рівень складності видобутку, потужність мережі (терахеш), обсяг транзакцій, кількість учасників мережі тощо. Усі фактори впливу на курс криптовалют розподілено на групи: обмеженість ресурсу і ринковий попит; технічні фактори; соціальні фактори; ризик заборони. Дана методика дозволить зменшити рівень ризику при ухваленні управлінських рішень щодо здійснення операцій з криптовалютами та мінімізувати фінансові втрати; (п. 4.3)

удосконалено:

- методичні підходи до облікового відображення криптовалют з урахуванням шляхів отримання та мети подальшого утримання та використання криптовалюти, що зумовлює можливості її відображення у складі нематеріальних активів, запасів, фінансових інвестицій, а при визнанні як легальний засіб платежу – у складі інших коштів, та запропоновано розрізи для відображення цієї інформації в Примітках до фінансової звітності. Це сприятиме формуванню повної, правдивої, достовірної та порівняної інформації про цей актив у фінансовій звітності задля ухвалення більш об'єктивних рішень, в т. ч. інвестиційних, користувачами даної інформації; (п. 2.1, 2.3, 3.2)

- науково-методичні положення облікового відображення витрат, що виникають у процесі майнінгу криптовалюти, за окремими складовими цього процесу з урахуванням технологічних особливостей, а саме: використане обладнання (майнінг ферма, асік, хмарний майнінг фізичного чи віртуального обладнання); джерело живлення (електроенергія з традиційних чи альтернативних джерел) в 2-х ситуаціях: коли майнер працює над видобутком нового виду криптовалюти, яка досі не існувала; коли майнер створює криптоактиви за вже існуючою технологією. Це впливає на процес калькулювання видобутих одиниць криптовалюти при відображенні її як об'єкта обліку; (п. 3.1, та трошки в 1 та 2 розділі)

- науково-методичні засади облікового відображення доходів, що виникають у процесі майнінгу криптовалюти та визначаються за схемами Pay-Per-Share або Pay-Per-Last-N-Shares, з обґрунтуванням доцільності їх включення до доходів від інвестиційної діяльності з відображенням на запропонованому субрахунку 747 «Винагорода майнера», що дозволить підвищити достовірність фінансової звітності та її якісні показники; (п. 3.1, та трошки в 1 та 2 розділі)

- науково-методичні засади щодо визнання криптовалюти платіжним засобом шляхом визначення передумов, обґрунтування переваг, визначення недоліків та ризиків при здійсненні розрахунків таким активом. Врахування даних пропозицій при формуванні нормативно-правової бази дозволить значно пришвидшити розрахунки, в т. ч. міжнародні, та зменшити їх вартість; (п. 3.2)

- організаційні засади контролю за криптовалютними операціями через визначення підходів до ідентифікації суб'єктів такої операції; верифікацію суб'єктів на основі документів та даних, які підтверджені з різних баз даних; визначення статусу власника цифрових активів; оцінку цілей та моніторинг ризиків використання таких активів. Це сприятиме здійсненню контролю за ідентифікованими суб'єктами криптовалютних операцій як з метою оподаткування, так і з метою запобігання незаконному обігу криптовалюти; (п. 5.2)

набули подальшого розвитку:

- розуміння економічного змісту понять «електронні гроші», «віртуальний актив», «цифровий актив», «віртуальний гаманець», «видобування (майнінг) криптовалюти», «криптовалюта». Зокрема, майнінг визначено як єдиний спосіб емісії криптовалюти, яку можна видобути; криптовалюта визначена певним видом активу, який має ознаки ліквідності та емітований для отримання прибутку, цифровий вимір вартості, який захищено криптографічним способом, використовується для обміну на інші активи чи для збереження вартості, належить до віртуального світу та є різновидом віртуального активу, що рекомендовано взяти за основу при формуванні нормативно-правової бази з обігу криптовалюти в Україні та сприяє ідентифікації об'єкта в систему бухгалтерського обліку; (п. 1.3)

- теоретичні підходи до визначення функцій криптовалюти порівняно з функціями грошей, в результаті чого доведено, що криптовалюти не можуть виконувати функцію міри вартості, а також ускладненою наразі є реалізація функції світових грошей через правовий вакуум на міжнародному рівні. Це дозволило більш обґрунтовано розкрити визначення поняття та сутності криптовалюти; (п. 1.1)

- організаційно-методичні положення бухгалтерського обліку криптовалюти з урахуванням її визнання у складі різних активів (при визнанні як нематеріальний актив – відображати на запропонованому субрахунку 128 «Цифрові активи» та організувати аналітичний облік за видами цифрових активів та за видами криптовалют; при визнанні у складі запасів – 286

«Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу» (аналітичний рахунок 286.1 «Криптовалюта, призначена до використання протягом звітного періоду»); у випадку придбання криптовалюти з централізованою забезпеченою емісією для інвестиційних цілей і визнання її фінансовою інвестицією – 352 «Інші поточні фінансові інвестиції», 143 «Інвестиції непов'язаним сторонам» з виділенням відповідних аналітичних рахунків; після визнання її офіційним платіжним засобом, рекомендовано ввести субрахунок 336 «Цифровий гаманець» з аналітичним обліком у розрізі видів цифрових гаманців та видів криптовалют), що сприятиме формуванню своєчасної та об'єктивної інформації з метою управління даним активом на підприємстві; (п. 2.2)

- теоретичний підхід до визнання криптовалюти у складі монетарних статей з відповідним обґрунтуванням необхідності її переоцінки у випадку розриву в часі в розрахункових операціях між моментом здійснення першої поставки за договором та зустрічної поставки (оплати криптовалютою). Запропоновано 2 варіанти облікового відображення: 1) виникнення курсових різниць з відображенням їх у складі доходів (витрат); 2) передбачення в договорі валютно-цінових застережень. Це сприятиме зменшенню конфліктних ситуацій як між сторонами операції, так і з контролюючими органами з метою оподаткування; (п. 3.2)

- теоретичні підходи щодо механізму виведення операцій з криптовалютами з тіні та їх оподаткування, з метою чого запропоновано відповідні КВЕД (рекомендовано 63.11; 63.99; 62.; 62.09 або 64.99), ліцензування діяльності з майнінгу, створення єдиного інформаційного простору для майнерів з поданням щомісячних звітів та обґрунтовано варіанти оподаткування криптовалютних операцій для фізичних та юридичних осіб, в тому числі – на спрощеній системі оподаткування. Це дозволить легалізувати операції на криптовалютному ринку навіть у перехідний період за відсутності відповідного нормативного регулювання та збільшити надходження до державного бюджету; (п. 3.3, 5.1)

- організаційні засади бухгалтерського обліку з урахуванням технології блокчейн у частині можливості застосування смартконтрактів, які визначають

користувачів та автоматично здійснюють запис інформації у відповідні блоки; використання технологій, пов'язаних з безконтактною ідентифікацією інформації; зберігання облікової інформації з використанням хмарних технологій; підвищення прозорості інформації на основі стандарту для складання звітності XBRL. Це дозволить здійснити оперативну, повну, автоматизовану перевірку всіх операцій; зменшити витрати на ведення обліку й проведення аудиту, що пришвидшить та підвищить якість отриманої інформації. (п.4.2)

Практичне значення одержаних результатів полягає в можливості застосування ряду положень дисертації *на регіональному рівні* (в діяльності Департаменту освіти і науки України Дніпропетровської обласної державної адміністрації (довідка № 5047/211-17 від 02.09.2022, Дніпропетровською торгово-промисловою палатою (довідка № 05/09 від 29.08.2022); *на рівні суб'єктів господарювання* розробки враховані в діяльності ПАТ АБ «Укргазбанк» (довідка № 18/04-22 від 06.09.2022), ТОВ «УКР ЕКСПОРТ СЕРВІС» (довідка № 12 від 20.08.2022), ТОВ АФ «ФінЕМ Консалтинг» (довідка № 5 від 20.01.2022 р.), ФОП «Кошеленко Є.В.» (довідка № 24 від 18.01.2021), ТОВ «MARINERUS» (довідка № 46/24 від 03.11.2021 р.), ПП «АВТОЕКСПРЕС – ДНІПРО» (довідка № 2 від 05.09.2022), ФОП «Біжко В.М.» (довідка № 3 від 05.11.2020 р.); *на рівні учасників освітнього процесу*: в Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка» на кафедрі міжнародних відносин і аудиту під час підготовки методичного забезпечення та викладання навчальних дисциплін: «Облік і аудит криптоактивів», «Облік цінних паперів», «Фінансовий облік І», «Управлінський облік», «Інформаційна обробка облікових даних».

Як практичні результати роботи слід відмітити розробку методики обліку криптовалюти залежно від способу її надходження на підприємство, визначення переваг та недоліків використання криптовалюти у розрахунках на підприємстві у порівнянні з реальними грошовими коштами та відмінності в методиці обліку як на підприємствах, так і в банках, відображення впливу технології блокчейн на ведення бухгалтерського обліку, висвітлення способів

оподаткування криптовалютних активів та перспектив використання блокчейн-технології при автоматизації бухгалтерського обліку, розгляд питань державного контролю операцій з віртуальними активами.

Апробація результатів дисертації. Основні положення і результати дисертаційної роботи оприлюднені автором на 25 міжнародних, всеукраїнських і міжрегіональних конференціях.

Повнота опублікування результатів дослідження. Основні положення наукових розробок, отриманих здобувачем, опубліковано у 50 наукових працях, серед них: одна колективна монографія (загальним обсягом – 12,8 друк. арк., де особисто здобувачеві належить 0,71 друк. арк.); 24 статті у наукових фахових виданнях України (загальним обсягом – 14,26 друк. арк., де особисто здобувачеві належить 13,0 друк. арк.); 25 тез доповідей у збірниках за матеріалами конференцій (обсягом – 5,1 друк. арк.); 4 навчальні посібники (загальним обсягом – 26,02 друк. арк., де особисто здобувачеві належить 16,2 друк. арк.). У публікаціях повною мірою відображено всі основні результати дисертаційної роботи.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

Розділи в колективних монографіях

1. Makurin A. Accounting Aspects of Cryptocurrency Operations Management *Financial and security policies for sustainable development = Фінансова політика та політика безпеки сталого розвитку: collective monograph* edited by Maksym Slatvinskyi. Praha : OKTAN PRINT, 2021. 160-174 p. DOI number: <https://doi.org/10.46489/faspfsd-12> (загальний обсяг – 12,8 друк. арк., особисто автора – 0,71 друк. арк.: запропоновано визначення віртуальних активів, визначено основні проблеми облікового управління та відображення віртуальних коштів в бухгалтерському та податковому обліку.

Фахові видання категорії А

2. Tarasova T., Usatenko O., Makurin A., Ivanenko, V. & Cherchata, A. (2020). Accounting and features of mathematical modeling of the system to forecast cryptocurrency exchange rate. *Accounting*, 6(3), P 357 – 364 DOI:

10.5267/j.ac.2020.1.003 (включено до Scopus, DOAJ - Directory of Open Access Journals, Scilit, Norwegian Register for Scientific Journals, Series and Publishers (NSD), AMICUS, EZB). (загальний обсяг – 0,82 друк.арк., особисто автора – 0,2 друк. арк.: запропоновано та математично обґрунтовано модель прогнозування курсу криптовалюти біткоїн.).

3. Makurin, A. Technological Aspects and Environmental Consequences of Mining Encryption. *Economics. Ecology. Socium* 2023, 7, 61-70. DOI: <https://doi.org/10.31520/2616-7107/2023.7.1-6> (включено до Web of Science Core Collection, CrossRef, SCImago, China National Knowledge Infrastructure, Index Copernicus, Google Scholar, Journal Impact Factor (JIF), CiteSeerx, та ін.). (0,78 друк.арк.)

4. Aysalkyn Asanova, Oleksandra Olshanska, Mariia Saiensus, Olga Usatenko, Andrii Makurin, Andrii Sukhostavets, 2022 Digital platform for managing enterprises' business processes in an innovative economy. *Journal of Theoretical and Applied Information Technology*, Vol 100 July 2022, P 4590-4601. (включено до Scopus, SJR, CiteScore, CrossRef, SCImago, China National Knowledge Infrastructure, Index Copernicus, Google Scholar). (загальний обсяг – 1,06 друк.арк., особисто автора – 0,35 друк. арк.: у статті розглядаються різні підходи до організації та управління бізнес-процесів промислових підприємств, основна діяльність яких значною мірою залежить від експорту-імпорту операції в умовах цифровізації та створення бази системи управління.).

Фахові видання категорії Б

5. Макурін А.А. Формування інформації на підприємстві для прийняття управлінських рішень. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*, випуск 26.2017 частина 2. С. 125 – 128. (включено до Index Copernicus, Google Академія, НБУ ім. В.І. Вернадського). (0,41 друк. арк.)

6. Макурін А.А., Дріга О.П. Генезис податкової політики та системи оподаткування в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»*, частина 1. 2018. С. 154-157. (включено до Index Copernicus,

Google Академія, НБУ ім. В.І. Вернадського). (загальний обсяг – 0,52 друк. арк., особисто автора - 0,3 друк. арк: узагальнено основні підходи подальшого розвитку оподаткування в Україні).

7. Макурін А.А., Усатенко О.В. Взаємодія системи управлінської звітності з прийняття управлінських рішень: причинно-наслідкові зв'язки в обліку стартапів. *Журнал облік і фінанси* № 24 (84) 2019 год. С 54-61. (включено до Index Copernicus, Google Академія, НБУ ім. В.І. Вернадського). (загальний обсяг – 0,7 друк. арк., особисто автора - 0,4 друк. арк: визначено алгоритм прийняття рішень при фінансуванні стартапів).

8. Макурін А. А. Теоретичні передумови виникнення криптовалюти. *Економічний простір*. 2019. № 146. С. 71-81. (включено до Index Copernicus, Google Академія, НБУ ім. В.І. Вернадського). (0,62 друк. арк).

9. Макурін А.А. Економічний контроль держави за віртуальними активами. *Вісник Хмельницького національного університету. Секція «Економічні науки»*. № 6 Т 2. 2019. С. 179 -185 (включено до Index Copernicus, Google Академія). (0,62 друк. арк).

10. Макурін А.А. Визначення правового статусу в Україні та закордоном для сучасних грошових знаків. *Проблеми Економіки* 2019. № 3 (37). С 202 – 207. (включено до Index Copernicus, Google Академія, ULRICHSWEB, RePEc). (0,69 друк. арк).

11. Макурін А.А., Тарасова Т.О. Облік криптовалюти в розрахунках на підприємстві порівняно з реальними грошовими коштами. *Науковий журнал Бізнес Інформ* № 8 2020 р. С. 190 – 196. (включено до Ulrichsweb Global Serials Directory (США), Research Papers in Economics, Index Copernicus, Directory of Open Access Journals, CiteFactor (США), Academic Journals Database (Швейцарія), Research Bible (Японія), Scientific Indexing Services, GetInfo (Німеччина), BASE та ін.). (загальний обсяг – 0,65 друк. арк., особисто автора - 0,4 друк. арк: наведено приклад обліку криптовалюти).

12. Макурін А.А., Усатенко О.В. Ведення бухгалтерського обліку на основі блокчейн для бережливого виробництва. *Науковий журнал Бізнес Інформ* № 2 2020 р. С. 322-328. ((включено до Ulrichsweb Global Serials

Directory (CША), Research Papers in Economics, Index Copernicus, Directory of Open Access Journals, CiteFactor (CША), Academic Journals Database (Швейцарія), Research Bible (Японія), Scientific Indexing Services, GetInfo (Німеччина), BASE та ін.). (загальний обсяг – 0,61 друк. арк., особисто автора - 0,4 друк. арк: наведено приклад використання блокчейн в обліку).

13. Макурін А.А. Економіко - правовий ризик використання криптовалюти *Економічний простір*. 2020. № 161. С. 119-123. (включено до Index Copernicus, Google Академія, НБУ ім. В.І. Вернадського). (0,63 друк. арк).

14. Makurin A.A. Display of cryptocurrency in accounting (2020). *Economies' Horizons* № 3 (14). P 13–22. (включено до CrossRef, Index ReseachBib, Google Scholar, Українська науково-освітня мережа УРАН, BASE, WorldCat , Electronic Journals Library, ERIH PLUS, EuroPub Open Ukrainian Citation Index (OUCI). (0,85 друк. арк).

15. Макурін А.А. Обліково – нормативне регулювання ринку криптовалюти в Україні. *Науково – практичний журнал «Економічні студії»*. №4 (30) 2020. С. 79 – 83. (включено до Index Copernicus, Google Академія, НБУ ім. В.І. Вернадського). (0,49 друк. арк).

16. Makurin A., Chik M. Leveraging a lean region based on blockchain technology, 2020. *Problems of Theory and Methodology of Accounting, Control and Analysis* 3 (47). P 62 – 68 DOI: [http://dx.doi.org/10.26642/pbo-2020-3\(47\)-62-68](http://dx.doi.org/10.26642/pbo-2020-3(47)-62-68) (включено до Index Copernicus, Google Scholar, DOAJ; WorldCat, BASE, Ulrich's Periodical Directory, RePec.). (загальний обсяг – 0,86 друк. арк., особисто автора - 0,5 друк. арк: проаналізовану етапи впровадження в облік технології блокчейн).

17. Макурін А.А. Легалізація криптовалюти та відображення в обліку цифрових активів. *Інфраструктура ринку*. 2020. № 49. URL: <http://www/market-info.od.ua/49-2020> (включено до Index Copernicus, Google Академія, НБУ ім. В.І. Вернадського). (0,51 друк. арк).

18. Makurin A. Problems of displaying transactions with digital assets in accounting (2020). *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series "Economics"*, 7(2), 87-95 DOI: 10.31339/2313-8114-2020-7(2)-87-95 (включено до

Index Copernicus, Google Академія, НБУ ім. В.І. Вернадського, CiteFactor, SJIF, ECONBIZ, ERIH PLUS). (0,81 друк. арк).

19. Макурін А.А., Усатенко О.В. Нормативно-правове регулювання доходів від операцій із криптовалютою. *Науковий Вісник Ужгородського Національного Університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»*. Випуск 34. 2020 С. 191 – 196. (включено до Index Copernicus, Google Академія, НБУ ім. В.І. Вернадського). (загальний обсяг – 0,68 друк. арк., особисто автора - 0,3 друк. арк: наведено приклад формування доходів від операцій з віртуальними активами).

20. Макурін А.А. Облік цифрової валюти на ринку платежів. *Науковий вісник ІФНТУНГ. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості № 2 (22)*. 2020. С. 151 – 163. (включено до Index Copernicus, Google Академія, НБУ ім. В.І. Вернадського). (0,85 друк. арк).

21. Макурін А.А. Проблеми ідентифікації в обліку користувачів криптовалюти. *ПРИЧОРНОМОРСЬКІ ЕКОНОМІЧНІ СТУДІЇ*. Випуск 60 ч. 2 2020. С. 130 – 136 (включено до Index Copernicus, Google Академія, НБУ ім. В.І. Вернадського). (0,77 друк. арк).

22. Макурін А.А. Криптовалютні активи у системі фінансового обліку. *Проблеми Економіки 2020. № 3 (45)*. С 184 – 190. (включено до Index Copernicus, Google Академія, ULRICHSWEB, RePEc). (0,68 друк. арк).

23. Макурін А.А. Розвиток бухгалтерського обліку в умовах впровадження сучасних інформаційних технологій. *Журнал облік і фінанси № 1 (87) 2020 год*. С 52 - 58. (включено до Index Copernicus, Google Академія, ULRICHSWEB, RePEc). (0,84 друк. арк).

24. Макурін А.А., Тарасова Т.О. Визначення реальної вартості цифрових активів для цілей бухгалтерського обліку. *Мукачівський державний університет. Науковий вісник. Економіка*. Том 8, № 1 (2021) С. 9 – 16. (включено до Index Copernicus, Google Академія, НБУ ім. В.І. Вернадського, CiteFactor, SJIF, ECONBIZ, ERIH PLUS). (загальний обсяг – 0,90 друк. арк., особисто автора - 0,6 друк. арк: запропоновано нові підходи до оцінки вартості активів).

25. Макурін А.А. Бухгалтерський облік зносу обладнання для майнингу. *Економічний вісник серія: фінанси, облік, оподаткування* Випуск 7 2021. С 97 – 108 (включено до Index Copernicus, Crossref, Google Scholar, International Institute of Organized Research (I2OR), International Scientific Indexing (ISI), Advanced Science Index (ASI), CiteFactor, J-Gate, EuroPub, Bielefeld Academic Search Engine (BASE), Open Ukrainian Citation Index (OUCI), НБУВ.). (0,72 друк. арк).

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

26. Макурін А.А. Прийняття управлінських рішень на основі економічної інформації. *Розвиток обліку, аналізу і аудиту суб'єктів суспільного інтересу: тези виступів Міжнар. Наук. конф. Житомир: Видавець О.О. Євенок, 2017. – 480 с., стр. 96 – 98. (0,13 друк. арк).*

27. Макурін А.А. Проблеми податкового регулювання на малих підприємствах. *Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Корпоративні фінанси: соціально-економічні, організаційно-правові та інституціональні аспекти».* К.: Національний Авіаційний університет, 2018. – 377 с. 234-236 (0,13 друк. арк).

28. Makurin A.A. Tax policy of Ukraine. *Proceedings of XXIV International scientific conference “XXI century science. From theory to practice”.* Morrisville, Lulu Press., 2018. P 17-20 (0,18 друк. арк).

29. Макурін А.А. Роль інформації в сучасному управлінському середовищі на підприємстві. *Удосконалення обліку, контролю, аналізу та оподаткування в сучасних умовах інтеграційних процесів у світовій економіці : тези виступів Міжнар. Наук. конф. Ужгород: 18-19 квітня 2018. 468 с., стр. 221-223. (0,14 друк. арк).*

30. Макурін А.А. Система обліку на підприємствах малого бізнесу. *Розвиток національних фінансово-економічних систем в умовах глобальних викликів: тези виступів II Міжнар. Наук. конф. Ужгород: 5 ; жовтн 2018. 370 с., стр. 97-100. (0,24 друк. арк).*

31. Макурін А. А. Криптовалюта як фінансова інновація. Міжнародна наукова конференція «Розвиток інтегрованої звітності підприємств» (4-5 жовтня 2019 року) м. Житомир С. 113 – 115 (0,15 друк. арк).

32. Макурін А. А. Аналіз правового статусу віртуальних грошей в Україні. *Теорія та практика управління розвитком економіки*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (10 жовтня 2019 р.; м. Київ) / Відпов. За вип. С. Остапчук. К.: ТОВ «ВІПО», 2019. 480 с. С 50 – 54 (0,26 друк. арк).

33. Makurin A. A. Virtual money as a challenge to the accounting system. *Фінансові механізми сталого розвитку України II Міжнародна науково – практична конференція* (18 жовтня 2019 р.) Харків ХДУХТ С 101 – 105. (0,21 друк. арк).

34. Макурін А.А. Використання технології блокчейн. *Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності*: теоретичні, практичні та освітнянські аспекти: Збірник наукових праць за матеріалами IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (30-31 березня 2020 р.). Дніпро: НМетАУ, 2020. – 533 - 536 с. (0,21 друк. арк).

35. Макурін А. А. Відображення криптовалюти в системі обліку. *Матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених* 23 жовтня 2020р. С. 9 – 10 (0,1 друк. арк).

36. Макурін А. А. Accounting and features on crypt currency modeling. *Матеріали міжнародної науково – практичної конференції «Методичні підходи до формування стратегічного бачення соціального – економічного розвитку регіонів»* 22 лютого 2020 року. С. 88 – 93 (0,25 друк. арк).

37. Макурін А. А. Ведення обліку на основі технології блокчейн. *Економіка, фінанси, облік та право: аналіз тенденцій та перспектив розвитку*: збірник тез доповідей міжнародної науково – практичної конференції (Полтава, 5 березня 2020 р.) у 5 ч. Полтава: ЦФЕНД, 2020 Ч 3. 63 с. С 22 – 25. (0,1 друк. арк)

38. Макурін А.А. Правовий статус віртуальних валют в Україні. *Матеріали II міжнародної науково-практичної конференції* (Київ, 19 листопада 2020 року). С. 339 -343 (0,24 друк. арк)

39. Макурін А.А. Використання технології блокчейн в обліку. *Економіка, менеджмент та аудит: сучасні проблеми, перспективи та напрями розвитку*: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 22 лютого 2020 року) / ГО «Львівська економічна фундація». Львів: ЛЕФ, 2020. 165 – 168 с (0,24 друк. арк)

40. Макурін А. А Операції з криптоактивами на підприємстві. *Механізм забезпечення сталого розвитку економіки: проблеми, перспективи, міжнародний досвід*: матеріали I Міжнар. Наук. – практ. Конф., 23 квітня 2020 року; Харківський держ. Ун-т харч. Та торг. Х.:ХДУХТ, 2020. – 277 с. С 170 – 172 (0,14 друк. арк)

41. Makurin A. A. Classification of virtual assets as objects of accounting. *Збірник матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції «розвиток регіональної фінансово-економічної системи: теорії та пропозиції»* 13 лютого 2021 року Київ. С. 87 – 92 (0,14 друк. арк)

42. Макурін А.А. Облікові аспекти формування цифрових активів. *Науково-практична інтернет-конференція «Обліково-аналітичне забезпечення управління бізнес- процесами підприємства»* 24-25 листопада 2021 р. м. Херсон. С. 81 – 84 (0,16 друк. арк)

43. Макурін А.А. Ведення бухгалтерського обліку цифрових активів. *V Всеукраїнська науково-практична конференція «Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності: теоретичні, практичні та освітянські аспекти»* 30-31 березня 2021 р. С. 128 – 131 (0,22 друк. арк)

44. Makurin A.A. Cryptocurrency as an object in accounting. *Economy digitalization in a pandemic conditions: processes, strategies, technologies: International scientific conference* (January 22-23, 2021. Kielce, Poland). Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2021. 225-230 pages. (0,2 друк. арк)

45. Макурін А.А. Розвиток цифрової економіки в Україні. *Сучасні проблеми і перспективи економічної динаміки : матеріали VIII Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. молодих учених та студентів* (м. Умань, 18 листоп. 2021 р.) / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Навч.-наук. ін-т економіки та бізнес-освіти [та ін.] ; [голов. ред. Слатвінський М. А. ; редкол.: Корнієнко Т. О., Чвертко Л. А., Бержанір І. А. [та ін.]. Умань : Візаві, 2021. –77-73 с. (0,1 друк. арк)

46. Макурін А.А. Державний контроль за віртуальними активами. *Актуальні проблеми розвитку обліку, аналізу, контролю і оподаткування у контексті Європейської інтеграції та сучасних викликів глобалізації: матеріали ІХ міжнародної науково-практичної конференції* / [відповідальні за випуск: проф. Куцик П.О., проф. Воронко Р.М., доц. Марценюк Р.А.]. Львів : Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2021. 506-510 с. (0,1 друк. арк)

47. Makurin A.A. Measuring the value of digital assets for accounting purposes. *Corporate governance: strategies, processes technology: V International scientific conference* (October 22-23, 2021/ Leipzig, Germany). Riga, Latvia: “Baltija Publishing”, 2021. 94 – 99 pages. (0,16 друк. арк)

48. Макурін А.А. Оцінка вартості цифрових активів для цілей обліку. *Проблемні аспекти в економіці, фінансах та управлінні : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції* (Одеса, 16 квітня 2021 р). Одеса : Східноєвропейський центр наукових досліджень, 2021. 14-17 с. (0,1 друк. арк)

49. Макурін А.А. Використання сучасних технологій в бухгалтерському обліку. *Сучасні інформаційні технології та системи в управлінні [Електронний ресурс] : Зб. матеріалів III Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених, аспірантів і студентів; 15–16 квітня 2021 р. — Київ: КНЕУ, 2021. — 232 с. 97 – 99*

50. Makurin Andrii Operations with cryptocurrency in Ukraine. *Information society: technological, economic and technical aspects of formation (issue 75): materials of the International Scientific Internet conferences* (Ternopil, Ukraine - Perevorsk, Poland, March 6-7, 2023) / [editor. : O. Patryak and others] ; NGO

"Scientific Community"; WSSG in Przeworsk. – Ternopil: FD-P Shpak V.B. - 127 p.
– ISSN 2522- 932X P. 44 - 45

Підручники та навчальні посібники:

1 Макурін А.А., Пашкевич М.С., Дріга О.П. Управлінський облік: навч. посіб. М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». Дніпро : НТУ «ДП», 2018. 151 с. Режим доступу: <http://nmu.org.ua>. Назва з екрана. (заг. обсяг 8,47 друк. арк., особисто автора 4 друк. арк.:Теми 1,2,3,6).

2 Макурін А.А., Пашкевич М.С., Харченко М.О. Облік, аудит та оподаткування зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». Дніпро. : НТУ «ДП», 2018. 92 с. Режим доступу: <http://nmu.org.ua>. Назва з екрана. (заг. обсяг 4,35 друк. арк., особисто автора 2 друк. арк.:Теми 1,2,3).

3 Макурін А.А. Теорія оподаткування : навч. посіб. М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». Дніпро : НТУ «ДП», 2018. 70 с. Режим доступу: <http://nmu.org.ua>. Назва з екрана. (заг. обсяг 4,2 друк. арк.).

4 Макурін А.А., Усатенко О.В. Законодавче регулювання бухгалтерського обліку : навч. посіб. М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». Дніпро НТУ «ДП», 2019. 160 с. Режим доступу: <http://nmu.org.ua>. Назва з екрана. (заг. обсяг 9,0 друк. арк., особисто автора 6 друк. арк.:Теми 1,2,3,5,8).

Авторські свідоцтва

1. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 112092, Макурін А.А. Методологія бухгалтерського і державного контролю операцій з віртуальними грошовими коштами: монографія. Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2021., 439 с., дата реєстрації 22 лютого 2022 р.

2. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 112093, Усатенко О.В., Макурін А.А. Нормативно-правове регулювання доходів від операцій із криптовалютою / Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2020. Вип. 34 С. 191 – 196., дата реєстрації 22 лютого 2022 р.

Рекомендація дисертації до захисту. Призначені рецензенти д.е.н., проф. І.В. Жиглей, д.е.н., проф. О.А. Лаговська, д.е.н., проф. С.Ф. Легенчук дали позитивні рецензії на дисертаційну роботу з певними зауваженнями:

1. Потребує уточнення формулювання новизни «вперше», зокрема, «Запропоновано новий вимір виду вартості», «Сформульовано математичну модель моделювання системи прогнозу курсу віртуальних активів» шляхом забезпечення їх наближення до вимог спеціальності «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит». Також доопрацювати формулювання інших елементів науково новизни – «Описано процес видобутку «майнінгу» криптовалют», «Запропоновано принципи розбудови правового поля», «Проаналізовано розвиток криптовалютних операцій»;

2. Посилити впровадження практичних результатів дисертації на регіональному та державному рівнях, а також в спеціалізованих підприємствах, що займаються операціями з криптовалютою. Зокрема, оскільки робота має надзвичайно важливе практичне значення, та враховуючи розробку нормативного регулювання віртуальних активів, рекомендовано надати пропозиції у відповідні державні органи, що можуть покращити операції з віртуальними активами;

3. Уточнити формулювання окремих параграфів дисертації, наприклад «Проблеми впровадження в облік і оподаткування операцій з криптовалютою», «Шляхи оподаткування операцій з криптовалютою в Україні», «Математичне моделювання системи прогнозу курсу валюти».

4. Уточнити назву розділу 5 «Здійснення державного контролю по операціям з криптовалютою» виходячи з предмету спеціальності 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит». В розділі 5 доцільно було б додати параграф щодо внутрішнього контролю операцій з віртуальними активами;

5. В таблиці 2.19 некоректно відображено операції з придбання цифрових активів. Різниця, яка задекларована як негативна курсова різниця, відповідно до П(С)БО 21 не є курсовою різницею, а є негативним результатом операції з придання, яка відповідно до Планом рахунків відображається на субрахунку 942, комісійна винагорода банку взагалі не відображена у складі витрат

(рахунок 92). Окрім того, не зрозуміло, відповідно до якого нормативного документу відображено утримання збору до Пенсійного фонду, тому дана таблиця потребує уточнення;

6. Потребує уточнення таблиця 2.20 – використана застаріла методика та рахунки 942, 711, комісійна винагорода відображається у складі витрат на рахунку 92;

Дисертація Макуріна Андрія Андрійовича на тему «Розвиток теорії та методології бухгалтерського обліку та контролю операцій з криптовалютами» за своїм змістом, наповненням і оформленням відповідає вимогам пп. 7, 8, 9 «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук» та Паспорту спеціальності 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності).

З урахуванням висловлених конструктивних зауважень дисертація А.А. Макуріна може бути представлена до попереднього розгляду та захисту в спеціалізованій вченій раді.

За таке рішення проголосували:

“за” – 10,

“проти” – немає,

“утрималися” – немає.

УХВАЛИЛИ:

1. Дисертаційна робота Макуріна Андрія Андрійовича на тему «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук» є завершеною науковою працею, яка містить здобуті особисто автором результати вирішення теоретичних та методологічних проблем, має наукову цінність і прикладне значення та повністю відповідає кваліфікаційним вимогам спеціальності 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності).

2. У наукових публікаціях А.А. Макуріна повністю відображені основні положення представленої дисертаційної роботи.

3. Дисертація А.А. Макуріна за своїм змістом, наповненням і оформленням відповідає вимогам пп. 7, 8, 9 “Порядку присудження та позбавлення наукового

ступеня доктора наук” та Паспорту спеціальності 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності).

4. Рекомендувати дисертаційну роботу А.А. Макуріна на тему: «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук» до захисту в спеціалізованій вченій раді з урахуванням висловлених зауважень.

Голова засідання,
доктор економічних наук, професор

С.Ф. Легенчук

Секретар

Д.О. Селецька